

LTAT.02.006 Andmeteaduse meetodid

8. praktikum

3. november 2020

1. Koostada eelmise praktikumi viimases ülesandes vaadeldud Bayesi võrguga ekvivalentne Markovi juhuslik väli. Allpool on toodud uuesti ära need tabelid, mis selle vaadeldud Bayesi võrgu ära määravad. Markovi juhuslikku välja koostades võtta tõenäosused $P(\text{õhurõhkEile})$ ja $P(\text{õhurõhkTäna} \mid \text{õhurõhkEile})$ kokku üheks faktoriks. Arvutada välja ka normaliseeriv konstant Z .

$P(\text{ÕhurõhkEile} = \text{madal})$	ÕhurõhkEile	$P(\text{ÕhurõhkTäna} = \text{madal} \mid \text{ÕhurõhkEile})$
0.4	madal	0.3
	kõrge	0.2

ÕhurõhkEile	$P(\text{PilvesEile} = \text{jah} \mid \text{ÕhurõhkEile})$
madal	0.6
kõrge	0.4

ÕhurõhkTäna	$P(\text{PilvesTäna} = \text{jah} \mid \text{ÕhurõhkTäna})$
madal	0.6
kõrge	0.4

2. Teisendada eelmises ülesandes leitud Markovi juhusliku välja faktoreid selliselt, et need sisaldaksid vaid täisarve, aga Markovi juhuslik väli jääks algsega samaväärseks. Saadud Markovi juhusliku välja abil vastata järgmistele küsimustele ilma normaliseerivat konstanti Z kasutamata:

- (a) Leida kumb järgnevatest tõenäosustest on suurem:

$$P(\text{ÕhurõhkEile} = \text{madal}, \text{ÕhurõhkTäna} = \text{kõrge}, \text{PilvesEile} = \text{jah}, \text{PilvesTäna} = \text{ei})$$

$$P(\text{ÕhurõhkEile} = \text{kõrge}, \text{ÕhurõhkTäna} = \text{kõrge}, \text{PilvesEile} = \text{jah}, \text{PilvesTäna} = \text{ei})$$

- (b) Milline on kõige tõenäolisem tunnuste väärtuste kombinatsioon?
 (c) Milline on kõige vähem tõenäolisem tunnuste väärtuste kombinatsioon ja mitmekordne on tõenäosuse erinevus kõige tõenäolisema kombinatsiooniga?

Leida normaliseeriva konstandi Z väärtus ning leida kõige tõenäolisema ja kõige vähem tõenäolisema tunnuste väärtuste kombinatsioonide tõenäosused.

3. Vaatleme 2×2 tipuga ruutvõret, kus tipud on koordinaatidel $(0, 0)$, $(0, 1)$, $(1, 0)$, $(1, 1)$ ning servad on tippude vahel, mille kaugus on 1. Olgu igas tipus binaarne tunnus väärtustega $+1$ ja -1 ning kõik neli faktorit olgu sellised, kus tunnuste võrdsete väärtuste korral on faktori väärtus 2 ja vastasel juhul 1. Leida tõenäosus, et kõik tunnused on võrdsed väärtusega $+1$.
4. Vaatleme samasugust ruutvõret nagu eelmises ülesandes, aga nüüd 3×3 tipuga koordinaatidel $(0, 0)$, $(0, 1)$, $(0, 2)$, $(1, 0)$, $(1, 1)$, $(1, 2)$, $(2, 0)$, $(2, 1)$, $(2, 2)$. Oletame, et vaatlusena teame, et punktis $(0, 1)$ on väärtus $+1$ ja punktis $(0, 0)$ on väärtus -1 . Mis on kõige tõenäolisem kombinatsioon kõikide tunnuste väärtustest?